

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGLO (Overijssel)

Adres: **Emmaweg 5**

Postcode:

Kadaster: O 4237

Benaming:

Bestemming: **Weeshuis**

Bouwjaar: 1894

Ontwerper:

Categorie: Gezondheidszorg

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM RM Monumentnummer:

Opname in register: 20-08-2002

Pand in 1894 aan de rand van het toenmalige centrum gebouwd door de Nederlands Hervormde Gemeente als weeshuis.

Beschrijving:

Verdiepingloos pand onder zadeldak. Versierde houten windveren. Boven ingang natuurstenen gevelsteen met naam Ned. Herv. Weeshuis. Aan weerszijden van gevelsteen versierde muurankers. Terug liggende entree in portiek. Aan weerszijden daarvan een venster. Linker venster authentiek, rechter venster vernieuwd. Boven ingang T-venster onder rondboog met witte sluitstenen. Aan rechterzijde op dak twee dakkapellen met vensters met roedenverdeling.

Motivatie:

Enig pand in Hengelo dat een dergelijke functie heeft gehad; waardoor het een hoge zeldzaamheidswaarde heeft en het onvervangbaar is. Cultuurhistorisch gezien heeft het pand daardoor grote waarde mede doordat het duidelijk herkenbare verwijzingen bevat (door de gevelsteen) naar de bijzondere historisch maatschappelijke functie.

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedeestraat 3** Postcode: 7551 EE Kadaster: O 4468

Benaming: **Basiliek St.Lambertus** Bestemming: **kerkgebouw**

Bouwjaar: 1889-1890 Ontwerper: G. te Riele

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM **RM** Monumentnummer: 21523

Opname in register:

Beschrijving:

St. Lambertus, 1889-1890, door G. te Riele Wzn. Driebeukige, op de late Nederrijnse gotiek geïnspireerde HALLENKERK met slanke, ronde pijlers en kruisribgewelven. Koor en zijbeuken hebben driezijdige sluitingen. Hoge toren met drie nissen in elk gevelvlak en ingesnoerde naaldspits. Neogotisch gesneden vleugelaltaar met geschilderde luiken.

In 1998 kerk verheven tot Basilica Minor.

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedeesestraat 70** Postcode: 7551 EP Kadaster: sectie O 1137

Benaming: **Drachenfels** Bestemming: **woonhuis**

Bouwjaar: ca 1900 Ontwerper: W. Elzinga

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR: HGL 0048

GM **RM** Monumentnummer:511465

Opname in register:20-11-1998

Inleiding:

Vrijstaande VILLA in Art Nouveau bouwstijl, waarschijnlijk gebouwd naar ontwerp van architect Elzinga in ca. 1900 in opdracht van mevrouw Rendink. De indeling en een aantal elementen van het oorspronkelijke interieur zijn bewaard gebleven. Voor het huis staat een smeedijzeren hek in Art Nouveau stijl.

Beschrijving:

De villa is over twee bouwlagen opgetrokken op een vrijwel vierkante plattegrond onder een afgeknot schilddak met antracietgrijze platte Friese pannen. De gevels, gemetseld in verblendsteen boven een hoge hardstenen plint, zijn asymmetrisch ingedeeld met details in zandsteen. Aan de bovenzijde worden de gevels met onderbrekingen beëindigd door een geprofileerde bakgoot boven een fries met zandsteen. Van de vier venster assen van de voorgevel (N) risaleren de linker twee. Daarnaast bevindt zich de ingang en voor de meest rechtse as is een driezijdige erker geplaatst. De vensters zijn zowel recht gesloten als met afgeronde hoeken beëindigd en rond de driedelige bovenlichten voorzien van een zandstenen lijst die ter hoogte van de wisseldorpel tussen de vensters doorloopt. In de omlijstingen van de vensters en de zandstenen blokken in de gevel bevinden zich bas-reliëfs met gestileerde florale motieven. Onder de vensters geprofileerde hardstenen waterdorpels. In de gevel, ter hoogte van de verdieping- en zoldervloer grote gesmede sierankers. Op het risaliet is een loggia gebouwd met een gemetselde balustrade en zandstenen geprofileerde kolommen, kapitelen en rondbogen. De kolommen worden gekoppeld door siersmeedijzeren trekstangen. Een zandstenen lijst met gebeeldhouwde blokken op de hoeken sluit het geheel af. De entreepartij bestaat uit een bewerkte houten deur met een T-venster met glas-inlood onder een hoefijzerboog; daarboven een 3-ruits bovenlicht in een zandstenen omlijsting met Art Nouveau bas-reliëf onder een horizontaal tegeltableau. Tussen de deur en het bovenlicht een glazen luifel op siersmeedijzeren consoles.

Boven de vensters van de erker is een rondgaande waterlijst onder ontspanningboogjes aangebracht. Op de erker een balkon met smeedijzeren leuning op een zandstenen lijst. De rechter venster-as is opgetrokken onder een topgevel met schouderstukken, topbekroning en een zandstenen klimmend fries onder een steekkap. De linker zijgevel (O) wordt gedomineerd door een groot blind muurvlak met aan weerszijden een venster-as. In het blinde muuropervlak is een grote ontlastingsboog gemetseld, daarboven zijn trapsgewijs horizontale zandstenen stroken aangebracht en op de hoogte van de aanzetten van de boog gestileerde zandstenen lilies.

In het midden van dit geheel is in een ondiepe nis, onder een zandstenen vergaarbak, een vierkante regenpijp geplaatst, die is vastgeklonken aan de muur door sierijzers.

De vensters rechts zijn identiek aan die in de voorgevel, links eenvoudige vensters onder een strek en rondboog.

Tegen de rechter zijgevel (W) bevindt zich rechts een aanbouw over een bouwlaag met in de voorgevel (N) de oorspronkelijke dienstingang, onder een segmentboog met zandstenen aanzetstenen.

Op de aanbouw een balkon met houten balustrade, toegankelijk door een deur met bovenlicht. Links van de aanbouw zijn in een venster-as boven een deur met zijlicht, twee samengestelde vensters geplaatst. De muuropeningen in de zijgevel zijn beëindigd door segmentbogen, rondbogen en een strek. Eenvoudige muurankers en een gestileerde Art Nouveau buitenlamp completeren het geheel. Aan de achtergevels (Z) is een houten serre onder een plat dak gebouwd. In deze gevel recht gesloten vensters met hardstenen waterdorpels en getoogde rollaag met boogvulling boven de vensters. De oorspronkelijke indeling van het interieur is herkenbaar en een deel van de oorspronkelijke deuren, deurposten en betimmering is onder meer nog aanwezig.

Waardering:

De villa is van architectuurhistorisch belang:

- als goed en stijlzuiver voorbeeld van Art Nouveau architectuur
- vanwege de gaafheid
- als zeldzaam Art Nouveau pand in Hengelo

- **MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)**

Adres: **Enschedesestraat 86**

Postcode: 7551 EP Kadaster: sectie O 1139

Benaming:

Bestemming: **molenstomp met pakhuis**

Bouwjaar: 1850-1890

Ontwerper:

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM RM Monumentnummer:

Opname in register:

Beschrijving:

Octogonale, bakstenen molenstomp onder vrijwel plat afgedekt dak. In de gevels een dubbele inrijdeur onder getoogde strek met zandstenen sluitsteen, gietijzeren rondboogvensters en kleinere getoogde vensters.

Naast de molenstomp een pakhuis met drie verdiepingen onder afgeknot schilddak. In de gevel recht gesloten dubbele inrij- en laaddeuren met aan weerszijden kleine getoogde vensters. Terug geplaatst een lagere aanbouw onder flauw hellen zadeldak. In de gevel inrijd en laaddeuren onder getoogde rollagen met gepleisterde hoek- en sluitstenen

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELLO (Overijssel)

Adres: **Enschedeesestraat 142**

Postcode: 7552 CK Kadaster: sectie S 268

Benaming:

Bestemming: **woonhuis**

Bouwjaar: ca 1890

Ontwerper:

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM RM Monumentnummer:

Opname in register:

Beschrijving:

Verdiepingloos pand onder rondlopend, afgeknot schilddak belegd met Hollandse pannen. De bakstenen voorgevel is geplaatst op een gepleisterde plint en wordt aan de bovenzijde beëindigd met een kroonlijst en uitkragende geprofileerde goot. In het midden op het dak een uit de gevel opgetrokken dakkapel met hoekpilasters en een frontonbekroning. In de gevel de originele entreepartij in portiek gedekt met een gepleisterde latei op geprofileerde kraagstenen; schuifvensters met aanzet- en sluitstenen en stenen onderdorpel die als waterlijst in de gevel is doorgezet. De raampartijen zijn in het plint geaccentueerd door naar voren geplaatst metselwerk. De gevel heeft op de einden getande hoekblokken.

In de rechterzijgevel twee ramen ter plaatse van de kleine kelder en het trappenhuis. Aan de achterzijde is een wat lagere aanbouw onder zadeldak toegevoegd. De glas-in-lood bovenlichten zijn recent vervangen.

Het interieur is in vrijwel originele staat aanwezig. In de voorkamer, door schuifdeuren gescheiden van de achterkamer, is een eenvoudige haardpartij aangebracht; in de keuken een kleine schouw. Alle vertrekken zijn voorzien van paneel toegangsdeuren

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedeesestraat 236**

Postcode: 7552 CM Kadaster: sectie N 1132

Benaming:

Bestemming: **woonhuis**

Bouwjaar:

Ontwerper:

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM RM Monumentnummer:

Opname in register:

Beschrijving:

Beschermd is de voorgevel

Bakstenen pand met zolderverdieping onder afgeplat schilddak. De voorgevel wordt aan de bovenzijde beëindigd met een brede geprofileerde kroonlijst. In de gevel schuifvensters onder segmentbogen met gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Op de verdieping drie porte brisee vensterdeuren onder dito segmentbogen.

De stenen onderdorpels van de gevelopeningen zijn als band in de gevel doorgezet. Tegen de rechter zijgevel een kleine houten aanbouw onder lessenaardak. In deze gevel twee rondboogvensters. De achtergevels is gepleisterd en heeft geen specifieke kenmerken.

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedestraat 244-250**

Postcode:

Kadaster: N347 N 348

Benaming:

Bestemming:

arbeiderswoningen

Bouwjaar:

Ontwerper:

Categorie: Wonen / Burgerwoningen

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM

RM

Monumentnummer:

Opname in register:

Blok arbeiderswoningen aan de rand van het oude Hengelo, en als zodanig een markeerpunt. Dit gedeelte van de Enschedesestraat bevatte meer blokken arbeiderswoningen. Deze zijn echter gesloopt vanwege behoefte aan nieuwe invulling van het gebied. Dit blok woningen zijn de enig overgeblevene.

Beschrijving:

Verdiepingloos pand met vier woningen onder zadeldak. Doorlopende plint aan boven en onderzijde. Ramen onder boogconstructies met witte sluitstenen in midden. Alle ramen zijn intact. Doorlopende natuurstenen raamdorpel. Zowel aan voorzijde als achterzijde is het dak niet aangetast door dakkapellen en nog in originele staat.

Motivatie:

Pand wordt voorgedragen vanwege grote gaafheid en zeldzaamheid binnen Hengelo. Uit architectonisch/ historisch oogpunt bijzonder omdat dit nog echte arbeiderswoningen zijn omdat de verhoudingen intern niet gewijzigd zijn. Dit type woningen is slecht vertegenwoordigd op de monumentenlijst. Uit stedenbouwkundig oogpunt van groot belang vanwege ligging aan een invalsweg beeldbepalend object.

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedesestraat 300**

Postcode: 7552 CN Kadaster: sectie N 381

Benaming: **De herrezen Jager**

Bestemming: **woonhuis**

Bouwjaar: 1921

Ontwerper: W.M.Dudok

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR:

GM **RM** Monumentnummer:511478

Opname in register:20-11-1998

Inleiding:

VILLA 'De herrezen jager', gebouwd in 1920\1921 door W.M. Dudok in opdracht van de familie Wilmink. Het huis is ontworpen in de stijl van de Amsterdamse school en ligt aan de doorgaande weg tussen Hengelo en Enschede.

Beschrijving:

VILLA op samengestelde plattegrond, over één en twee bouwlagen opgetrokken in gele baksteen onder rieten schilddaken met keramische nokvorsten. Dak heeft boven west- en zuidoostzijde smalle langgerekte dakkapellen onder lessenaardaken.

In gevels gemetselde sierbanden en rollagen. Hoofdmassa is evenwijdig aan de weg geplaatst en heeft op begane grond en verdieping vensterstroken met horizontale roedenverdeling. Dwars hierop lagere aanbouw met beschoten voorgevel. Hierin de entree in een portiek. Voor dit bouwvolume rechts van de entree een lager geplaatst bouwdeel met om de hoek lopende vensterpartij met verticale roedenverdeling. Tegen linker zijgevel (O) een verlaagde aanbouw onder zadeldak met een centraal geplaatste uitspringende schoorsteen en smalle vensters onder de dakaanzet.

In achtergevel (Z) op begane grond terrasdeuren, geflankeerd door twee erkers met daarboven balkons in baksteen.

Waardering:

Villa van architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als voorbeeld van een vroeg ontwerp van Dudok die zijn ontwerpen toen nog inspireerde op de Amsterdamse school waarbij zijn karakteristieke manier om verschillende bouwvolumes samen te voegen al duidelijk wordt.
- Vanwege de gaafheid
- Vanwege de beeldbepalende ligging aan de Enschedesestraat

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Enschedesestraat 394** Postcode: 7552 CP Kadaster: sectie N 1263

Benaming: Bestemming: **woonhuis**

Bouwjaar: ca 1910 Ontwerper:

Soort monument:

BGKP PRM MIPNR: HGL 0486

GM **RM** Monumentnummer: 511479

Opname in register: 20-11-1998

Inleiding:

Woonhuis in chaletstijl uit circa 1910, direct gelegen aan de doorgaande weg van Hengelo naar Enschede. Waarschijnlijk is het pand gebouwd als tolhuis.

Beschrijving:

Wit gepleisterd met grijs geschilderde plint op een samengestelde plattegrond. Afgewolfd zadeldak met overstek boven de twee bouwlagen tellende middentravee belegd met Tuile du Nordpannen. Op beide nokeinden pironnen met daartussen een crête. Boven westgevel heeft het dak een dakkapel onder lessenaarsdak. De 4-ruits venster hebben 8-ruits bovenlichten. Voorgevel (N) van de vooruitspringende middentravee heeft driezijdige erker op begane grond en vakwerk op verdieping. In de zijgevels van dit bouwdeel een venster, op de verdieping een dubbel venster. De entree onder een luifel is in de linker travee van de voorgevel geplaatst, de rechter travee heeft een venster. De zuid gevel (O) van de linker travee (1 bouwlaag) heeft een venster en vakwerk onder de dakaanzet. In de zijgevel (W) van de rechtertravee een venster. De achtergevel (Z) bestaat uit 3 traveeën waarvan in middelste terrasdeuren, vakwerk en een driedubbel venster op de verdieping. De linker travee heeft een venster, de rechter een deur en een kleiner venster.

Waardering:

Pand met architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde vanwege:

- de bouwstijl (chaletstijl)
- de gaafheid
- de beeldbepalende ligging

MONUMENTEN REGISTRATIE GEMEENTE HENGELO (Overijssel)

Adres: **Esmanvoetpad 11**

Postcode: 7554 PC Kadaster: sectie F 1806

Benaming: **De Hidder**

Bestemming: **boerderij**

Bouwjaar:

Ontwerper:

Soort monument:

BGKP

PRM

MIPNR:

GM

RM

Monumentnummer:

Opname in register:

Beschrijving:

Beschermd: voorgevel met bovenkamer.

Hallenboerderij met bovenkamer onder zadeldaken gedekt met rode Hollandse pannen. De overbouwde topgevels zijn bekleed met hout en beëindigd met windveren en deklatten. De gevel van de bovenkamer is uitgevoerd in vakwerk en geplaatst op zandstenen plint. In de gevel vensters met roedeverdeling en luiken.

Ook de voorgevel van de boerderij is geplaatst op een plint. De vensters hebben getoogde bovendorpels en stenen onderdorpels. De achtergevel met inrijd deuren onder korfboog is evenals de zijgevel vernieuwd. Interieur is gewijzigd.

